

674

ЛУКА ВУКАЛОВИЧЪ И ОМЕР-ПАША.

ЛУКА

ВУКАЛОВИЧЪ

И

ОМЕР-ПАША.

Написао

Глиша Зубанъ.



Handwritten red ink scribbles or markings at the bottom of the page.

P15CP L206.1

1913

~~М 3097/40.~~
~~РІІІЗ~~

РЛЭСрІ 206.1

+

ЛУКА

ВУКАЛОВИЋЪ

И ОМЕР-ПАША

или

Устанакъ Херцеговаца.

Написао

Глиша Зубанъ.

У ЗЕМУНУ.

Печатњомъ Г. К. Соуропа

1862.

~~МУЗЕЙСКИ ПРИМЕРАК~~

Инв. бр. 161254



Везиръ силный лавце собомъ вуче,
Да съ нымъ наше витсзове веже,
Свое Турке изъ топова туче
Безъ обзира видеѣтъ ий да беже.
А кадъ види да е до неволѣ,
И самъ хити да изнесе браду,
Нема више до везаня волѣ,
Юнаци се везати недаду.

Доситей.

Добротворствомъ

МИЛОША ДИМИТРИЄВИЧА

Србина.

„Знайте ценит' нравственне Милоше!“

Мушицкій.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO PRESS

ПРЕДГОВОРЪ.

Почитаемый Читателю!

Я самъ ову песму написао, — не као Херцеговаць или Бошнякъ — него као Србинъ Банаѣанинъ изъ села Меленаца. Али зато, што су то моя браћа Срби и мой родъ, будући ми е старина и порекло управо изъ Зубаца, чувство и родолюбіе диктирало ми е, те самъ е овако написао, као што есамъ, и гледао самъ да буде исторична, као што су догађаи сами на бойноме полю догодивши се описани, наравно утолико, уколико е могуће было, да се поезія само са исторіомъ задовољи — а у осталомъ поезія е чинила свое, ако што годъ таквога у песни има. — — Написао самъ е у духу, крою и размеру наши народны юначки песама, и гледао самъ да одговора духу времена, и да може и за саданѣ и за свакаданѣ време поднети; написао самъ е тако, да може и кодъ трона и у тежачкой и ратарской кући, и у пастирской колеби примлѣна быти. Есамъ ли и у колико цель ту постигао, нека о томе потанѣгъ дара и понеѣна песмоторцы суде. —

Ако се ко нађе, те рекне, да ова песма неможе подпуно поднети у ратарској кући и у пастирској колеби, прво што е здраво дугачка, а друго што у нѡй има много такovy речи, коє нашемъ простомъ народу нису познате. Я на то укратко одговарамъ, да ѣу врло мало попустити; еръ ако е подугачка опетъ нїе толика, да се неможе на изусть научити, а написата е тако просто, да се и неке турске и неке выше речи могу разумети, или се баръ колико-толико поняти могу. Но додуше неѣу одреѣи, нити ѣу се строго инатити, да се нисамъ понешто удалио одъ наши просты народны юначки песама, будуѣи самъ имао у нѡй веѣа смераия и опредѣленя.

Исту самъ песму написао у наречїю херцеговачкомъ и бошњачкомъ, будуѣи се нѡи найвише тиче, а јошъ више, написао самъ е у духу и говору наше, — одъ насъ некада одпадше — браѣе Србо-Турака, — кои су свагда были найвеѣи гонительи и мучительи Христїяна Срба и такови ѣеду дотле бити, докле їй време и правда Божїя ненатера, да скину съ тавана — као што сами причаю — прадедовъ ловаць, у комъ е кувао купусъ са сланиномъ — и докъ не рекну : „Крсть на се, а прасе преда се“ — коє е нїова прича. — Мешао самъ и неке турске фанатичне речи, коє они у свой говоръ мешаю, да бы съ

тима ньіовъ фанатизамъ и ньіово тиранство живлѣ представити могао; — и зато се надамъ, да ми се неће замерити. Ако се песма узчита єровски, — а не ійтовски (никако јотовски), онда ће се на неколико места наћи по єданаєсть и дванаєсть слогова, — али кадъ се „іе“ у „ѣ“ претвори, онда се неће размеръ покварити. —

Я мислимъ, да ће мои почитаєми читатели одма у почетку, у Омеровомъ сицадету, примѣтити тиранство турско и ньіово нечовечно туркованѣ; — и кои годъ познає тогъ народа вероисповедный фанатизамъ и ньгово одъ векова траюће поступанѣ спроћу ядне Христіяне, и кои є пропраћао поступке и карактеръ Омеровъ, надамъ се, да ме нигди у целой песни неће моћи осудити, да самъ што неправедно, и преварно реко: и я се ево слободно на целу Европу, и на све велике силе позивамъ да ми осведоче, да є све истина, што годъ самъ навео и говоріо; па опетъ слободно кажемъ, да одъ хиляде ни десета ніє речена. И кадъ бы се све тужбе ядне Христіяне у турскомъ царству живећи, одъ сви європски дворова — одъ кои є помоћи и спасеніє искато, — па и одъ Мухуръ-Сайбіє, — у єдно покупиде, я бы се скоро усудіо рећи, да бы се толика архива направила, колико є была александриска библиотека! — А кадъ є тако, онда бы рек'о, да бы

VIII

требало да се велике силе заузму, да се овомъ ядномъ народу помогне да им несуди, кои пре одъ зликоваца до нѣи дође, а нарочито, да имъ се животъ и слобода обезбеди.

Садъ дакле, мой сладкій роде србскій, я немамъ шта више у овомъ момъ предговору говорити него да ову песму читашъ, и узъ гусле є певашъ, ако што за читанѣ и за певанѣ има; и я ти се препоручуемъ, и спремамъ се, да твоя и већа дѣла певашъ. —

Твой любећи те

С а ч и н и т е л ь .

Стан'те браћо, да се послушамо,
И да єдну п'єсму одп'євамо,
А доселек' іоште неп'євату,
Како люто Омер-паша прети,
Како прети Вукаловићъ Луки,
И н'єговимъ храбримъ витезов'ма
Витезов'ма свимъ Херцегоцыма,
Како прети да ће ихъ прождрети,
Одъ нїєдног' да nebude трага. —
И како се єсу подигнули,
Подигнули браћа Херцеговцы,
Те се бїю на све стране съ Турцы
А за в'єру и свою слободу,
За ту давно изгубл'єну слободу
Што є србска одъ в'єкова была.
Омер-пашу іош' како ћераю,
Те му с' пуши турбанъ и димліє,
И с'єда му лелїя се брада, —

А онъ бѣжи главомъ безъ обзира,
 И нечека Вукаловићъ Луку,
 Да юначки мегданъ дїєлиду.
 Омер-паша сѣо на сицаде,
 Коєно є у Мисиру ткато,
 И на комъ су свиломъ извезени,
 Извезени вуци и бауци, —
 Извезене зміє страховите, —
 И хаждає што прождиру люде! —
 Омер-паша сѣо на сицаде,
 Край Мостара поносита града,
 На сицаде у шатору своме,
 У шатору одъ зелене свиле,
 Надъ коимъ се шериф-санцакъ вїє,
 А са звездомъ и полу мѣсецомъ :
 Еле звезду облаци покрили,
 А мѣсець є здраво потамнїво,
 И рогове къ Меки оборїо, —
 Бели на зло и кіяметъ слуги, —
 Да ће цумле Турцы пропанути, —
 Пропанути ил' у Шамъ отићи,
 Али зато што су зулумћари, —
 Зулумћари па и харамїє, —
 И ришћанске люте крвошїє. —

Зло рађенѣ гошово суђенѣ!
 Шаторъ чува стотину низама,
 Съ юзбашама и са онбашама,
 А подалѣ аскер попадао,
 Са педесетъ пуниѣхъ табора,
 И педесетъ великихъ топова,
 И толико великихъ лубарди.
 Омер-паша сѣо на сиѣаде,
 На десну се руку наслонио,
 А са лѣвомъ сѣду браду глади,
 Савія є и гризе почесто.
 Често гледа долѣ у сиѣаде,
 Често опетъ звѣра тамо амо:
 Рѣчь долази, е се поплашио. —
 Юшъ почешѣ за лулу се маша,
 И за такумъ златомъ извезеный
 А окићенъ са драгимъ каменѣмъ,
 Те се блиста као ярко сунце,
Валя шакумъ пола Цариграда!
 Тутунъ пуши, димове избаца,
 Као Везувъ када се помами, —
 Те димове витла у облаке; —
 Тутунъ пуши димове избаца,
 Избаца ихъ на носъ и на уста,

Те му сѣду замаглили браду,
 А и турбанъ што носи на глави,
 Као да є неђе у облаку,
 Ће се змаи бію съ орловима,
 Или да є наврхъ Вавилона,
 Ће с' народи кодъ Бога пеняли!
 Или да є на врхъ Арарада,
 Ће є ковчегъ Ноєвъ насѣнуо! —
 Ил' іошъ выше на Давалагиру,
 Ћено магла пань є извалила! *)
 Па и самъ се здраво натуштио
 Рѣкао бы зло ће врієме быт,
 И пуцаће изъ чела громови.

*) Можда бы се мог'о кои Србинъ тако
 страшно преварити, да рекне: А што Омеръ небы
 седіо на Ртию. Юору, Медведнику, Жальину,
 Копанику, Авали, Каблару, Овчару, и на Дурми-
 тору, Кому и Граову: — но я му претичемъ
 речь и кажемъ: Далеко Омеру лепа кућа одъ
 овы планина, — него нека нѣга на Давалагиру;
 кадъ огладни, нека оде међу Арапе, Бедуине,
 Азбеке, Киргизе, Ћурде, Туркомане, Монголе и
 Калмуке, и нека кодъ нѣи изъ тарчуга єде пи-
 лава, па после ако хоће, нека се попиѣ и на
 хинезке зидове! —

И падаће туча изъ турбана !
 Страшно се є Омер намрдіо,
 Као да є войску изгубіо.
 У себи є Омеръ говоріо :
 „Ево има тридесетъ година,
 Одъ како самъ вѣру промѣніо,
 И пророку вѣрно се заклео,
 Предъ оцама и предъ имамима,
 И предъ свѣтомъ кнѣигомъ Алкораномъ :
 Крстъ газити а сѣћи ѣауре,
 И Падиши на услуги бити,
 Те за вѣрность ценетъ задобити,
 Ће'но теку по три рієке млієка,
 И ѣе'но є пуно ѣевојка,
 Све робиня лієпихъ ѣурѣіянки.
 Ће'но Пророкъ са халомъ бесѣди,
 И са нѣиме сѣди на дивану,
 Тутунъ пуши, о свачемъ вѣћаю,
 А служи имъ Иса-Пехамберу :
 Што тутуномъ што са хаѣикавомъ,
 Што са бієлимъ с каймакомъ пилавомъ.
 Єсамъ, вала, рієчь одржао,
 И сѣко самъ крмке а ѣауре,
 По Бугарској и по Руменліи,

И пођешто исподъ Горе-црне,
 И свко самъ іошъ и Мамелуке,
 А и Ћурде па и Туркомане,
 Чакъ по Шаму и по Ћулистану.
 И подалъ по Арабистану.
 А по Босни ни хесапа нема,
 Одъ спахия шта самъ почино
 И одъ влашкихъ нѣкихъ чорбаџія,
 Койно се бѣше усудили,
 Дизат' руку на Падишу свога;
 Али кадъ самъ Ризванбеговића
 Найвећега царскогъ противника,
 А башъ побру владике Нѣгоша,
 Са коимъ є вазда' шуровао,
 У Мостару уватио граду,
 Уватио па га погубіо;
 Одъ Падише илалъ самъ добио,
 Своіомъ рукомъ што є наградио,
 И когъ рїедко безъ *што кеса пружа*.
 И безъ многихъ младихъ робиньца,
Текъ за сарай што могу поднієши.
 Па и сада ево Херцеговце,
 Царску раю што є дигла главу,
 Са хайдукомъ Вукаловићъ Лукомъ,

Перяникомъ карадажкогъ кнеза,
 Ацаміе Николе Пѣгоша,
 Кои чини што нѣгови стари,
 Юшъ одъ оногъ Чарноєвићъ Иве,
 И одъ Петра владике Нѣгоша,
 Што посѣче пашу Бушатлію,
 Те є сада хазрети постао,
 Одъ Падише изунъ самъ добіо,
 Покорити ил' подъ мачъ метути,
 А и Луку жива уватити,
 И са жива кожу одерати,
 И Падиши на пешкешъ послати,
 Єрѣ се здраво крмакъ острвіо,
 На све стране таманити Турке. —
 Но самъ ноћасъ хрѣавъ санакъ сніо:
 Да ме четир' обколиле гує,
 Обколиле гує єдовите,
 Те измаћи никудъ ми недаду.
 Прва гуя што є понайманя,
 Понайманя али понайлюћа.
 Той на глави беше чегрталька,
 На чегрѣе страхота Божія,
 Те с' разлѣжу брда и доляче,
 А на мене стаховито сиче! —

Друга гуя беше подугачка,
 И здраво се горе подигнула,
 Те на мене цала са єзикомъ,
 А међ' очи право ме нишани. —
 Трећа гуя здраво подебела,
 У клупче се цела обавила,
 И текъ главу мало помолила,
 И спрема се клупче да развіє,
 Па да право међ' очи ме біє. —
 А четврта што'но бѣше гуя,
 Оно бѣше гуя найстрашнїя,
 Найстрашнїя и найопаснїя,
Башъ є гуя гуинска царица!
 Та се гуя дубке исправила,
 И високо главу уздигнула,
 Выш' месѣца до самога сунца,
 Па на мѣсець гледа попрієко,
 Као да б' га радо прождерала. —
 На глави іой бѣше круна златна,
 Искићена са драгимъ каменѣмъ,
 А на врху крстъ є заличію,
 Са љаурскимъ Иса-пехамберомъ,
 Рѣкао бы, сунце іой се кланя;
 Сяи сунце а круна се блиста:

Авай мени, быће чуда шрисша!

Докленъ мало врієме постаяло,
 Ал' ме гує одсвудъ опасаше,
 Стегнуше ми и ноге и руке,
 И стегнуше м' тѣло свеколико,
 Одъ табане те чакъ до турбана,
 А войску ми свуда даве вуци,
 И лафови и люти рисови. —
 Санъ ми оца на зло тумачіо,
 И хаиле м' нѣма забринуо.

Овако ми оца бесѣдіо:

„„Ой Омере! десна руко царска,
 На зло ли си лего у постелю,
 А на горе санакъ боравіо,
 Нека знадешъ добро быти неће,
 Ера наши инцієли кажу,
 Да ће наше пропанути царство,
 И да наше дуго быти неће:

Єрѣ є земанъ белѣимъ иштекао. —

Она гуя што є понайманя,
 То є гуя ломна Гора црна
 Што'но Србе на све стране буні,
 Да с' проћу насъ дижу на оружѣ;
 Друга гуя што є подугачка,

То є гуя сва Херцеговина,
Коя 'но се сада подигнула,
И съ нама се біє на све стране;
Трећа гуя што є подебела,
И што 'но є у клупче смотана,
То є гуя сва Босна поносна,
Коя истомъ текъ чека младенце,
И да гора зазелени листомъ,
Па ће клупче одсвудъ размотати
И одсвуда на насъ ударити. —
А четврта найстрашнїя гуя.
То є гуя богата Србія,
Коя може съ нама воєвати,
А са нѣнымъ одъ Србіє кнезомъ,
Кои шути, али мудро ради,
Са сви седамъ ђаурскихъ кралѣва,
И съ нѣовимъ одсвудъ хелчіяма,
Кои су му славу наменили.
А за ньоме и Никола цили,
Карадажкїй ацамія кнеже,
Краль вранцузкїй коєга помаже,
И ђатипе вранцузке му дає,
И пушта га іошъ да ватру пири,
Свудъ по Босни и Херцеговини.

А и нѣму, вала, слава личи,
 Као истомъ одъ Србіє кнезу,
 Срѣ е курвићъ юнакъ одъ юнака,
 Што неверма калемъ и язю,
 Него ихъ е за леђа баціо, —
 Па съ туфекомъ бегує и спава
 И съ чакмакомъ свою землю брани,
 Као што су и нѣгови стари
 Одъ Косова до данашнѣгъ дана.
 А оба су бези одъ бегова
 И садъ оба славно бегуєду,
 Те за инатъ царству османлискомъ,
 Коє'но е негда славно было,
 И до Беча ћерало ђауре,
 А сада се ђаурма покланя.
 Те садъ оба са насъ ће дрпати
 Све по парче съ ћурка и бинѣиша,
 А насъ у Шамъ на симсиле старо,
 Све біюћи хоће оћерати,
 Ал' тако ми ове сѣде браде
 Ако пріє пртлят' непочнемо,
 И табане пре неоплюємо,
 Ни гавранъ намъ кости изнієт' неће
 А камо ли ноге тѣлесину,

Коя'но се есте научило,
 На шилтету текъ дембелисати
 Ил' по раи свудъ кокошарити
 Тражећ' найпре жежене ракіє
 Потлѣнъ яйца, масла и баницу,
 И на силу по лієпу дѣвицу,
 А то Богу већъ є додіяло,
 Те се на насъ здраво огнѣвио,
И изъ свое кнѣиге избрисо насъ!
 А што вуци свуда даве войску,
 То ће бити Вукаловић Лука,
 И узъ нѣга поизборъ юнаци,
 Као што є Шћепанъ Радоєвићъ,
 Што на себи има више рана,
 Него што є у години дана. —
 До Шћепана Јованъ Василѣвићъ,
 А до нѣга Раде Ковачевићъ,
 До Рада є Драго Обреновићъ,
 А до Драга Пепко Павловићу,
 И са њима рисъ Папазу Миле,
 До Мила є Вуче Алексићу,
 А до нѣга попъ Жарко Лѣшанинъ,
 А Жарко є што и огань живый.
Јошъ за друге да ихъ и нереѣамъ,

Сви су, пашо, рисови и вуци,
Што невиде да л' су живи Турци. “ “

Хала, хала, одъ оце белая!

Коєму самъ лієпъ тестиръ дао,

Дѣпше га іоште почастіо,

Место каве да деђа покаже,

И да свою закесери браду,

Па да иде кланят' у цамію,

А и ђецу учит' на калема,

А санове виш' да нетумачи.

Хаиръ хала, нека добро буде! —

Санъ є лажа а Богъ є истина,

И санъ никадъ неноси оружя,

Па одъ нѣга шубе неимадемъ. —

Ой, како се Омеръ налютіо,

Изъ руке є чибукъ испустіо, —

Ал' се прену те длан о дланъ лупа,

И іошъ гласно чауше дозивлѣ:

„Ђелъ беріє аскерски чауши,

Брже хайте свуда по аскеру,

И зов'те ми паше на вѣћанѣ.

Чауши му рієчь приватише,

И све паше брже покупише,

Предъ Омера првога мушира,

Те предъ нѣме темена чишише,
 Коє по є редомъ посадіо,
 А ње коме личи и приличи,
 Па є онда свима бесѣдіо:
 „Чуєте л' ме Османліє Турцы,
 Рустемови на гласу юнацы, *)
 Што є мого єдномъ одрубити,
 По три главе пайбольихъ юнака!
 Какву њу вамъ рієчь прословити:
 А сви знате а скоро є было,
 Е є мене царе изабрао,
 И мени є ферманъ пакитіо,
 Узъ фермана изунъ учиніо,
 Да уватимъ Вукаловићъ Луку,

*) Рустемъ є кодъ Турака то исто, што є кодъ насъ Кралѣвићъ Марко, и онъ има поготову єдно исто баснословлѣ као и Марко. — Онъ као и Марко іошъ нїє умро, и онъ у свакомъ бою кодъ Турака присудствує, али онъ се небіє, него выше аскера лебди у воздуху, — и храбри газіє — (юнаке). Нашъ Кралѣвићъ Марко заиста небы мог'о трпити, да се у кавгу непомеша, — и ако небы имао оружїя, онъ бы довѣтіо какавъ хайдакакъ — или разо одъ водова.

Перяника кародажкогъ кнеза,
 Кои се є скоро одметнуо,
 Четовати и хайдуковати,
 Те садъ свуда по Херцеговини,
 И по Босни, ње допрієти може,
 Диже раю свуда на све стране,
 Да га жива у Стамболъ пошалѣмъ,
 Ил' са жива кожу да одеремъ,
 Па да цару на пешкешъ пошалѣмъ.
 Е самъ писо кнѣиге свакояке,
 И Луку самъ на бесу маміо,
 Небы ли га како домаміо,
 Домаміо а и преваріо,
 Преваріо те га уватио.
 Ал' є тешко уватити вука,
 Яли вука ял' горскогъ хайдука,
 Кои вѣре ни у кога нема,
 А камо ли вѣре у Турчину, —
 А то намъ є Вукаловићъ Лука.
 Но чуйсте ме да се послушамо,
 Да войничко вѣће углавимо,
 Куда ћемо а и како ћемо,
 Небы ли му како доскочили,
 Доскочили те га уватили;

И ко бы га жива уватио,
 Одъ мене му ево десетъ кеса,
 А Падиша даће и стотину. —
 Но чуєте л', сви да похитамо,
 А за посломъ што се брже може,
 Зашто истом быће за насъ лоше,
 Ёръ се рая у таборе скупля,
 И свудъ ниче ка' изъ землѣ трава,
 А к' њой трче одсвуд' Црногорцы,
 И Србови са све четиръ стране.
 На јоште ми уводе казую,
 Сав Карадагъ да се диго листомъ,
 Одъ Ловћена те до Дурмитора,
 И одъ Кома на до Суторина,
 Те савъ листомъ зађео оружѣ,
 А са њѣнымъ аџаміомъ кнезомъ ;
 И јошъ кажу, а лажъ быти неће,
 Да су жене и съ њима ђевојке
 Напустиле разбой и прслице,
 А зађеле за поясъ оружѣ,
 Да са нама мегданъ дїєлиду.
 Хала, хала, быће окршая! —
 Ал' тако ми браде Пророкове!
 А и тулбе ћерке Пророкове,

По имену хазрети Фатиме,
 Па и ђабе Меке и Медине,
 И калея кудъ Турци кланяю,
 И тако ми сви дванаестъ имама,
 И тако ми сѣнке Падишине,
 Па и тулбе Герзелезъ Алиѣ,
 И тако ми мога отца браде,
 И турбана падише Уркана,
 Подъ коимъ ѣ у Бруси кланяю!
 И тако ме неродила майка
 Баръ Смиляна, ако не Айкуна,
 Већъ кобила, коя хата мога,
 Башъ коѣга ѣсте ождребила,
 Праунука хата пророкова. —
 Све ђу мушко подъ мачъ ударити,
 А женско ђу одвести у роблѣ,
 Нек' кадама по харему служи,
 И нека имъ папуче обуће.
 Е јошъ ђу вамъ нѣку прословити,
 Што ѣ Муратъ на Косову каз'о,
 Ђе добисмо одъ ђаура царство,
 Да неможе краљство на царевство,
 Ал' кадъ с' дигне кука и мотика,
 Быће Туркомъ по Медини мука;

Е желѣзо треба намъ коваши,
 Докленъ посве ніє оладнѣло.“
 Сви му паше рієчь приватише,
 И овако у гласъ прозборише;
 „Вала кардаш право Мушир каже,
 Слушат' треба све што нам налаже,
 Само брже да се подѣлимо,
 И на раю свудъ да халакнемо,
 Те да незна єданъ за другога.“
 Ето вѣћа а ето памети,
 Ђе неведе Турци: „Ако Богъ да!!“
 Сада Омеръ аскеръ наређує,
 Кудъ ће кои а на кою страну,
 Ніє шала Муширъ заповѣда! —
 „Чуєшли ме Ферик-Дервиш-Пашо,
 Што одъ Цара три имадешъ туга,
 Ты имадешъ петъ хиляда войске,
 И узећешъ іоште Мехмед-Пашу,
 Са нѣгове две хиляде войске,
 И узећешъ іоште Хусеина,
 Хусеина па и миралая
 Са нѣгови хиляду войника;
 И узећешъ іоште Хамзу-бега
 Хамзу-бега Ризванбеговића

Са нѣговимъ баши-бозуцима,
 Што немаю куће ни кућишта,
 Нит' познаю Бога нит' Пророка,
 Но текъ знаду клати и харати,
 А таки су за фукару раю, —
 Што на Цара дигне руку —
 Те да с' њима десно крило будеш.
 Да заузмешъ сва брда Баняне,
 До Заслапа и до Требљинѣце.
 Да заузмешъ Клобукъ и Требишѣ,
 И подалѣ іоште и Билеће;
 На сва села туда да попалишъ,
 Косирѣво манастирѣ да спалишъ,
 На изъ нѣга *све што* да похараш,
 Изъ путира што на *софри* стои,
 И изъ когъ се ђаурѣ причешћує,
 И нѣку крвь и тѣло прождире!
 Да заслужи ценетъ на небеси,
 Као да є ценетъ за ђаура,
 Кои праву вѣру неимаду, —
 Напићешъ се жежене ракиє,
 Єрѣ ракию алкорапѣ некрати.
 Па чуєшли и ты Осман-пашо,
 Што си сѣ Царемъ често бесѣлю,

И што имашъ до осамъ табора,
 Све поизборъ войске одъ низама,
 Ты да узмешъ теби Яя-пашу,
 Са нѣгове три хиляде войске;
 И да узмешъ Али-ефендію,
 Миралая съ две хиляде войске;
 Па іошъ узми Дед-агу Ченгића,
 И Хайдара и Мехмед-Ченгића,
 Са чордама а баш-бозуцыма, —
 Ил' што веле *голаћа синове*, —
 Те да с' нѣма лѣво крило будешъ.
 Да заузмешъ Крстацъ и Никшиће,
 И подалѣ варошицу Плевѣ
 Па свудъ пали његодъ штогодъ наѣшъ,
 И свудъ сѣци и старо и младо,
 Одъ ѣаура да неима трага, —
Па ма' пошлѣнѣ сами кулучили!
И ма каде' ангарія была!! —
 А средъ среду я ѣу уватити,
 С' Шакир-пашом кои є у Стоцу,
 С' Решид-бегомъ што є у Коньци
 С' миралаємъ Махмуд-ефендіомъ.
 У Габели кои садъ борави,
 И са моимъ Якуб-ефендіомъ,

Кои знаде на чемъ земля стои,
 И што учи кнѣиге свакояке,
 Небыл' Луку како уватили,
 А раю љу ка' хошавъ куваный
 Сву на душакъ текъ покупусити.
 А аскера одвише имамо,
 Да га нико преброят' неможе,
 Има вала до сто миліуна! —
 А заире одвише имамо,
 Све пилава съ овнуйскієм месом,
 А имамо задоста дуката,
 Што рушпія а што махмудія;
 Ёрѣ Падиша садъ в отворію,
 А одавно хазне недирнуге,
 Седамъ кула одъ баба земана,
 Ков'но су были затворене,
 Па хаилукъ шилѣ товарима,
 Те све меке буђаве дукате!
 Па можемо бели воєвати,
 Са сви седам љаурских кралѣва,
 А камо ли са фукаромъ раіомъ.
 Хала, хала, Мухамед є с' нама!
 Знаѣе рая шта є туркованѣ,
 И какви су Османліє Турцы,

Рустемови на гласу юнацы.
 Па „иншала“ а чеманъ є близу,
 Рієчь стару іошъ да испунимо,
 И до Златногъ Прага да одемо,
 Па ма пошлѣнь кіямеша было.“

Боже милый на свему ти фала,
 Єрь ты имашъ и мудры будала;
 Да є манить Омера слушао,
 Я како є манито зборіо,
 Рѣкао бы му будала є права;
 Али Турцы стари фанатицы,
 Сви Омеру само „Пеки“ кажу,
 Те гатати іоште му помажу.
 Но да видишь хала и белая!
 И да видишь мегданъ одъ Турака,
 Дервиш-паша юнакъ кодъ аскера
 С' Мехмед-пашом и са Али-пашом,
 Са ньіовомъ цѣломъ тевабіомъ,
 Обколише одсвуда Баняне,
 Запалише село Петровиће,
 Те изгори до педесеть кућа,
 А и цркву светогъ Аранђела,
 Похараше Турцы безбожницы;
 Свимъ свѣцыма очи избодоше,

Са копляма и оштримъ сабляма,
 А нѣма ѣе вране ако Богъ да!
 Изъ путира ракію су пили,
 Ако Богъ да и пиѣе и целена!
 Све су свѣто на мезать продали,
 Па међ' собомъ новце подѣлили,
 Све ихъ свѣшо убило у главу!
 Те се са нѣихъ скоро продавало,
 Продавало златали одѣло,
 А нѣи вране по полю клювале,
 Аминъ, браћо, оѣе ако Богъ да!
 Оталенъ су по полю палили,
 Сиротиньомъ пожнѣвену рану,
 Ой, рана ихъ убила у главу! —
 Оталенъ се Турцы подигнули,
 Хараюћи и села палећи,
 По Зубцыма и око Зубаца,
 Ће не бѣше Вукаловићъ Лука,
 Нити кои другій одъ юнака
 Кои бы имъ турбанъ запалио. —
 Еле тако Турцы попалише,
 Попалише Зубце и Баняне,
 Изсѣкоше старце и старице, —
 И неяву ѣецу у колевцы,

Но за крашко цыганско е царство.
 Дервиш-паша кадъ е угледао,
 Выш' Зубаца Граоске планине,
 Одма га е грозница потресла,
 Да неплати едногъ стотинама,
 Као што е на Граовцу было ;
 Па оталенъ узъ долину струже,
Ріекао бы Ташари га юре ! —
 А за њиме и остала войска,
 И одъ лѣва крила Османова,
 Са Османомъ и другимъ пашама,
 Заръ подъ скуте Омер-пашинице,
 Да се фале шта су почишили,
 И колико погубили баба,
 Погубили баба и стараца,
 И неяке ђеце у колевцы ! —
 Те се у скупъ с' Омеромъ састаше,
 Покунѣна носа и бркова, —
 А Омеръ е спреміо колайне,
 Те да прси за мегданъ имъ краси,
 Па свимъ вели: *Бре аферимъ Турцы.*
 Познаѣду изъ горе хайдуцы,
 Омер-пашу и нѣгову войску,
 Па поѣкомъ Придену колайну,

И подиже войску свуколику,
 Да удара свуда на све стране,
 Да укоренъ сатре Херцеговце.

Ой, Боже мили, на свему, ти фала!
 А мы браћо да се послушамо
 И у пѣсми да се нашалимо,
 И да мало пѣват' престанемо,
 Ёрѣ су ми се гусле затупила,
 Уморило с' седефли гудало.
 Попустиле струне на гуслама,
 На струнама прсти утрнули,
 А у пѣвца грло промукнуло,
 Пѣвајући старогъ потурицу.
 Ил' јошѣ болѣ вѣре одпадника,
 Омер-пашу, когъ ѣ потурчио
 Ага-паша у Видину граду.
 А вы браћо мен' се несѣћате,
 Да ми чашу вина наздравите,
 А повећу што ѣ за јунака,
 Но да опетѣ непокваси брка.
 Ой! Богъ добро некъ незаборави,
 Па и пѣвачъ себи да наздрави,
 А до себе браћи осталой.

Здрави браћо! сви самномъ были,
 И задуго руйна виша пили.
 Нитъ у здравлѣ цара ни пророка,
 Већъ у здравлѣ онога юнака,
 Кои радо удара на Турке.
 Ой, у здравлѣ Вукаловићъ Луке!
 А войводе Зубачкогъ племена.
 А башъ мога рода и порѣкла.
 И у здравлѣ Радоевъ Шћепана, *
 Што на себи има више рана,
 Него што е у години дана,
 Све еднако бијући се съ Турцы:
 Ал' су ране истомъ за юнака,
 Некъ њ носи па некъ се поноси,
 Е му ране додіяле нису,
 Еръ е сваку лѣпо залѣчио,
 Съ десетъ глава тоске и низама.

*) Овај е славни витезъ црногорскій до-
 цније у бою на Дуги погинуо, али е мег-
 данъ одржанъ. Вечна му паметъ! Прича
 се за њга, да е такове снаге био, да
 е свагда Турчина пресекао, кадъ годъ
 е кобъ и кудъ е кобъ ударіо ножемъ.
 Зацело исполинска снага! —

И у здравлѣ осталихъ войвода,
 И поизборъ добрієхъ юнака,
 Та ко ће ихъ поброяти редомъ!
 И у здравлѣ све Херцеговине,
 И у здравлѣ ломне Горе-црне,
 И Николе Нѣгоша витеза
 И отца му Петровића Мирка,
 И таста му Петра Вукотића,
 И осталихъ нѣзинихъ войвода,
 Као што су Петаръ Филиповићъ,
 И до нѣга Иво Раковићу,
 До Ивана Ђукановићъ Илія,
 До Иліє Петаръ Филиповићъ,
 И до нѣга Вукотићъ Милане,
 Кои сада стоє подъ оружѣмъ,
 Па сѣуре текъ шта Омеръ ради,
 Текъ сѣуре али недріємаю,
 Но текъ врѣме и згону врієбаю,
 Па да болѣ познаду ихъ Турцы,
 Него што су скоро на Граовцу
 Подъ Фериком пашомъ од три репа,
 Са нѣговихъ дванаєстъ хиљада,
 Све по изборъ войске одъ низама,
 Босопоги ће'но су бѣжали.

А оружѣ бутунѣ побацали. —
 И у здравлѣ све Босне поносне,
 Одъ бегова коя люто пишти,
 Но коя ће ма кадѣ дићи главу,
 И престаће веће чамовати,
 Срѣ љ виле изъ планина буде :
 А правда Божія іой каже,
 Да се више трпити неможе,
 Ђе'но многе неве отквернише !
 Ђено многе дѣве изтурчише !
 И Османе њима изродише !

— — — — —
Ой Европо видишли чудеса —
Ой Европо чуѣшли чудеса. —
Коя ниће іошѣ чувена нису ? !
Та чуѣшѣ ли писку и лелеке ?
Што се чују на седамѣ небеса,
Ил' помажи или неодмажи, —
А правда ће Божія помогнуши.

— — — — —
 И у здравлѣ майке намѣ Србіѣ
 И њѣзина княза Михайла,
 Коя давно ярма се отресла,
 Али кадѣ љ сва посута крвљу.

Цьой се слава близу примакнула,
 Ал' є іюште завѣса покрива,
 Но ће скоро завѣсу бацѣти,
 И у србкомъ колу поиграти! —
 Чуєте ли сви цареви силни
 И сынови одъ славны племена
 Каква редко векови раѣаю,
 И што дел'те правду и правицу;
 Та помаж'те да Вамъ Богъ помаже,
 А Божія то правда налаже,
 Ой, закрил'те се кральи и цареви,
 Ой, закрил'те съ рукомъ освеѣеномъ,
 А и лицемъ миро-помазанимъ
 Те спасите ядне Христіяне,
 Што одъ владе яде неподносе
 Већъ од млоги турски зулумѣара,
 Што и владу свою неслушаду.
 А Богъ ће Вамъ свуда помагати
 Да Вамъ нико немож' наудити;
 А Богомъ сте Вы на то позвани
 Па волю му треба испунити;
 И народи свудъ ће Васъ славити
 И имена Ваша узносити,
 Коя ће ду быти неумрла

Докле тече сунца и месеца,
 И повести коло у околи.
 Одъ Вардара до ядранскогъ мора.
 Аминъ Боже! што я наздравио,
 А Богъ желю пѣвца испунио.
 Ево зашто царъ намъ Давидъ каже
 Да се пѣсма тек за виномъ слаже; —
 Зато нудеръ, побратиме Марко,
 И подалъ мой прияне Янко,
 Куцните се билюрскимъ чашама
 Да скоріе и до мене дођу. —
 Да јошъ кою смлатимъ и превратимъ,
 И да грло наквасимъ јуначко,
 Те да кр'вца проври у јунаку,
 Да натрљамъ седефлій гудало,
 Да затрнемъ струпе на гуслама,
 Нек' се чуе кудгодъ Србинъ дише
 Нек' ме чую изъ планине виле
 Посестриме Марка Кралъвића
 И Косовског Милошъ Обилића,
 Да ми пѣват' пођешто помажу;
 А пѣваћу србске соколове
 Како гоне на булюке Турке.

Лако ти є п'яномъ зап'вати
 И жалостной майцы закукати
 Но куканѣ нек' иде на Турке,
 И на нѣине главе и кауке!
 А мы браћо да се веселимо,
 Небы ли насъ и Богъ веселю.
 А баръ иде одъ уста до уста,
 Докленъ дође чакъ у Суторину,
 До юнака Вукаловићъ Луке,
 И осталимъ редомъ войводама,
 Войводама па и сердарима,
 Да су Турцы Зубце попалили,
 Попалили Зубце и Баняне
 Те се у скупъ брже сакупише
 Подъ шаторомъ Вукаловићъ Луке,
 Ту с' юнацы братски излюбише
 И войничко вѣће углавише,
 Куда ћеду а и како ћеду.
 Найзгоднѣ ударат' на Турке,
 А сви знаду стазе и богазе
 Ће б' згоднѣ доврѣбат' ихъ было,
 У планини ол' какву потоку,
 Па да ако за рукомъ им пође
 Де затиру свудъ укоренъ Турке

Одъ стотине єдан да с' неврати
 Своіой кади и своме харему,
 А камоли стоке да оћера
 Да му буле сиръ и масло купе.

Да є коме стати те гледати
 Кадъ с' развише крстати баряцы
 И самъ барякъ іошъ светога Саве
 С' часным крстом и Исусом Христом,
 И пресветом Майкомъ Исусовомъ,
 Са коимъ є Душаново царство,
 Утврдио на четири стране,
 Утврдио па и просвѣтио;
 Свак' бы реко хоће побѣдити,
Теће вода оцешъ кудъ є шекла,
Шшо є нама србска майка рекла.
 И іошъ да є стати те виђети
 Како браћа весело путую,
 И како се за бой сготовили
 А за вѣру и свою слободу,
 Преметнули горе неколике
 Съ лаганима све съ ноге на ногу;
 Свак' се стего срце раздрасао,
Тежко Туркомъ ће ихъ сукобиду! —
 Мало врієме за тимъ постаяло,

Докъ ста пуцанъ великихъ топова,
 Докъ ста прасакъ дугіѣх пушака
 Подиже се тама до облака!
 Бой одпоче Вукаловѣъ Лука,
 Пушке пламте, мачеви сѣваю,
Видиѣмо ко ѣв побѣдиши. —
 Бой слушале са планина виле
 А Србина сваког посестриме,
 Са планина поносног Граова
 Па с' успиле єлема на гране,
 Да бы болѣ у бою виѣеле.
 Кои'но є юнакъ на мегдану,
 Што нежали изгубити главу,
 А за вѣру и браћу ришћанску.
 Найстарія млађимъ бесѣдила:
 „Чуєтел' ме посестриме виле!
 Є оно є Вукаловићъ Лука
 Нуто се є! — съ две стотине друга,
 Ударио на турске таборе —
 Код Требиня и код Коренића! —
 Гле ѣе ѣера Турке на булюке
 Као соко тице яребице!
 Гле ѣе паше текъ у залудъ вичу:
Давранъ вурунъ Муіо и Хасане!

Гле ђе бѣже Турцы безъ турбана
Босоноги па и голошави! —

Гле ђе вичу люти Херцеговцы:
Стани Мујо! обазри се амо,
Да ти хаша босъ по снѣгу вадамъ!
И да ш' спреимъ пилавъ и баницу,
Кою нећешъ нигда прогушати!

Гле ђе Турске одлетаю главе
Са рамена съ ђурка и бинѣша,
Као такве кадъ с' съ брда опуче!
Ено гоне србски витезови,
Ено гоне до триста волова,
И два пута толико оваца
Што су паше за аскеръ спремили
А съ пилавомъ да куваю месо.
Е шта збори Вукаловићъ Лука:
Гон'ше браќо наше е било.
Ено Омеръ ђе му с' тресе брада
И ђе вели: *Бели быће јада,*
Кадъ штошина бѣжи одъ єднога!
А хиљада несмиє на штошину! —
Боже милый на свему ти фала,
Твое око никада недрема. —
Са єла се поскидале виле,

Па с' у вилско коло уватиле,
 Те га воде далѣ око ѓле,
 А у славу Вукаловићъ Луке,
 И нѣговихъ храбрихъ витезова.
 Ой виле ме у коло позвале,
 Да непочнемъ пѣвати юнаке,
 Но да свирамъ свирке свеколике,
 За игранѣ, *ал' нека су србске.* —
 Я самъ виле радо послушао,
 И за игру гусле удесио.
 Я како су обучене виле,
 Све у бело одѣ пета до главе,
 Я како имъ косе исплетене,
 Исплетене косе на витице,
 Ка' у сваке невине дѣвице. —
 Найстарія предѣ свима є вила,
 Те заводи коло у около,
 А у мен' се срце раздрагало,
Душа с' у момъ леши подѣ облаке!
 Прсти с' тресу, гусле гласъ одаю,
 Те с' разлеже свуда на све стране,
Грабе гусле свирке одѣ прстию!
 Те свираю свирке свакояке:
 Што Мачванку, а што Подунавку,
**

Што Босанку а што Црногорку,
 А найвише крупну Херцеговку,
 Ђено валя здраво подскочити,
 Подскочити па и прескочити! —
 Са Сремкињом, Бачком и Банатомъ,
 Свршио самъ игре свеколике,
 Докъ се виле нису умориле
 Те с' изъ кола едва попуштале,
 Па подъ виту елу полегале,
 Полегале па су и поспале, —
 А мене су опетъ оставиле,
 Да я пѣвамъ поизборъ юнаке.
 Мало было дуго нетрајало,
 Докъ с' потресе земља изъ темеля,
 Те се вите заньиняше еле,
 А са ела лишће опадало,
 Опадало вилама на лице,
 Те се одъ сна виле пробудише,
 И наймлађа најстаріой бесѣди:
 „Нуто сѣіо наша поглавицо,
 Каква е то страхота Божія?
 Да ли грми дал' се земля тресе,
 Дал' удара море у брегове,
 Дал' се земля одсвудъ провалила,

Те с' облаци густы подигнули,
 И одъ дана ноћь су начинили ?
 Вила шути, ништа небесѣди,
 Већъ се попне слама на гране,
 А за ньоме и остале виле.
 Опетъ старя другимъ бесѣдила,
 Па и оной понаймлађой вили :
 „Нити грми нит' се земля тресе,
 Нит' удара море у брегове,
 Нит' с' облацы густы подигнули,
 И одъ дана ноћь су наградили ;
 Већъ се оно всу ударили.
 Ударили Херцеговцы съ Турцы,
 Ударили съ Омер-паше войскомъ,
 Ударили свуда на све стране,
 Бой се жестокъ свуда одпочео,
 Одъ Аптовца те чакъ до Липника,
 И одъ Пиве па до Метохије,
 И одъ Равна те чакъ до Забрђа,
 И подалѣ јошъ до Горанскога,
 Па топови землю проламаю,
 А димови с' дигну у облаке,
 И одъ дана ноћь су начинили,
 Ко ће знати ко ће побѣдити, —

И кои ће мегданъ одржати,
 А ту с' дѣли срећа и несрећа.
 Но чуйте ме моє посестрима,
 Посестрима свеколике виле,
 Какву ћу вамъ сада прозборити:
 Велика є сила у Турака,
 А мала є наши побратима,
 Подъ управомъ Вукаловићъ Луке.
 Што є мала а што непреправна,
 Съ топовима и другимъ окрутомъ,
 Као што є Омер-паша съ войскомъ:
 Ал' Богъ правди одсвуда помаже,
 А и виле правду милуєду,
 И за правду текемъ вилуєду,
 И за правду па и за поштенѣ,
 И слободу *чедо надъ чедама.* —
 А зато се садъ крвца пролива,
 И за давно изгублѣно добро,
 Што є србско одъ вѣкова было,
 Изгублѣно ил' болѣ отето,
А ошешо вазда є проклешо, —
Па ће правда сили одолѣши.“
 Истомъ вила ріечь довршила,
 Докъ се чуше гласи одъ юнака,

Одъ юнака одъ Херцеговаца :
 ..Ура браћо за вѣру Христову !
 Непожалмо изгубити главу ;
 Юришъ браћо свуда међу Турке,
 На сви бѣле засуците руке,
Фала Богу побѣда є наша ! —
 Шарке пушке бацте на рамена,
 А повадте ноже и ханцаре,
 Да сѣчемо на све стране Турке.“
 Кадъ су виле побѣду виђеле,
 И юнака рѣчи разумеле,
 Ой тако се раздрагале виле,
 Те люляю єле изъ темеля, —
 А са грана пеню се на гране,
 Да бы болѣ у бою виђеле,
 Како с' боре люти Херцеговци,
 И са њима люти Црногорци,
 Како сѣку србске крвошє,
 Крвошє изѣлице Турке.
 Найстарія вила подвикує :
 ..Епо бѣже на све стране Турцы
 А гоне ихъ люти Херцеговцы;
 Гле шта чини Шћепанъ Радоевићъ,
 Са њгови храбри витезови ! —

Гле ће ћера пашу Али-пашу,
 Гле ће бѣжи паша Мехмед-паша,
 Гле ће бѣжи съ њима Яя-паша,
 А за њима до десетъ табора! —
 Гле ће леже паша Али-паша,
 Да с' одмори и мало проспава
 Ал' се нигда пробудити неће,
 Ёрѣ му с' много бинѣлука дало! —
 Гле шта чини Пейко Павловићу,
 И са њиме Драго Обреновићъ! —
 Гле попъ Жарка а и попа Миле,
 И са њима Вуче Алексићу.
 Па јошъ съ њима Бачевићъ Јоване,
 Съ Руѣанцыма и са Шивлянима,
 Съ Бенянима и са Шоранима,
 Съ Ёзерцыма и са Дробняцыма,
 И са горскимъ лутимъ ускоцыма,
 Како млате Турке као крушке! —
 Гле ће скачу у турске шанчеве,
 И четири шанца имъ отеше! —
 Гле ће пуне шанце съ лѣшевима,
 Гле ће Турци друмове покрише,
 Съ лѣшевима и мртвимъ главама! —
 Гле у лѣшу паше и бинбаше,

И юзбаше па и булюкбаше,
 Миралаи па и ефендіє!
 Гле у лѣшу Мухамедъ Ченгића,
 И са њиме Абдуль Златарића,
 Е најболѣ паше Омерове,
 А садъ пазе по полю лѣшеве.
 Одъ орлова и одъ гавранова,
 Но већъ и њи гаврани ключаю! —
 А побре Вукаловићъ Луке,
 Са Зубчани ће гони Омера,
 Кои бѣжи главомъ безобзира,
 Текъ читаву да изнесе браду! —
 Но в курва много умакао,
 Па се неће моћи уватити.“
 Е јошъ рѣче најстарія вила:
 „Посестриме свеколике виле,
 Садъ є доста све што смо виђеле,
 А више се ништа и невиди,
 Ёръ юнацы већъ су преметнули,
 Преметнули преко седамъ брда,
 Све єднако ћерајући Турке,
 Ћерајући и свуде сѣкући,
 Вальда ништа ни остати неће,
 И ђавољи неће умакнути.

Своіой кади и своє харему,
 И іолдошу и своє кардашу,
 Да им турскій: „селам-алеѣъ“ каже.
 А мы хайдмо долѣ у ливаде,
 Да беремо биля свакояка,
 Да лѣчимо ранѣне юнаке,
 Да се опетъ біеду съ Турцыма.“
 Са єла се поскидаше виле,
 И одоше долѣ у ливаде,
 Заръ су брале смилѣ и босилѣ,
 Па и друго лѣковито билѣ,
 Те юнаке заръ су излечиле.

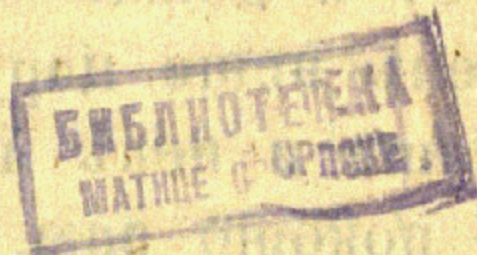
Е іошъ чуйте моя браћо драга,
 Како се є Лука налютіо,
 Те іошъ гони предъ собомъ Омера;
 Саћера га у монастирѣ пивскій,
 У коємъ се Омерѣ затворіо,
 А около аскерѣ поставіо,
 Да га Лука небы уватіо,
 А онъ крсту лажльиво се кланя:
 „Часный крсту опрости ми грехе,
 Што самъ тебе давно напустіо,
 Я самъ грѣшанъ. грѣшнима се прашта;
 Е ѣу опетъ теби се кланяти,

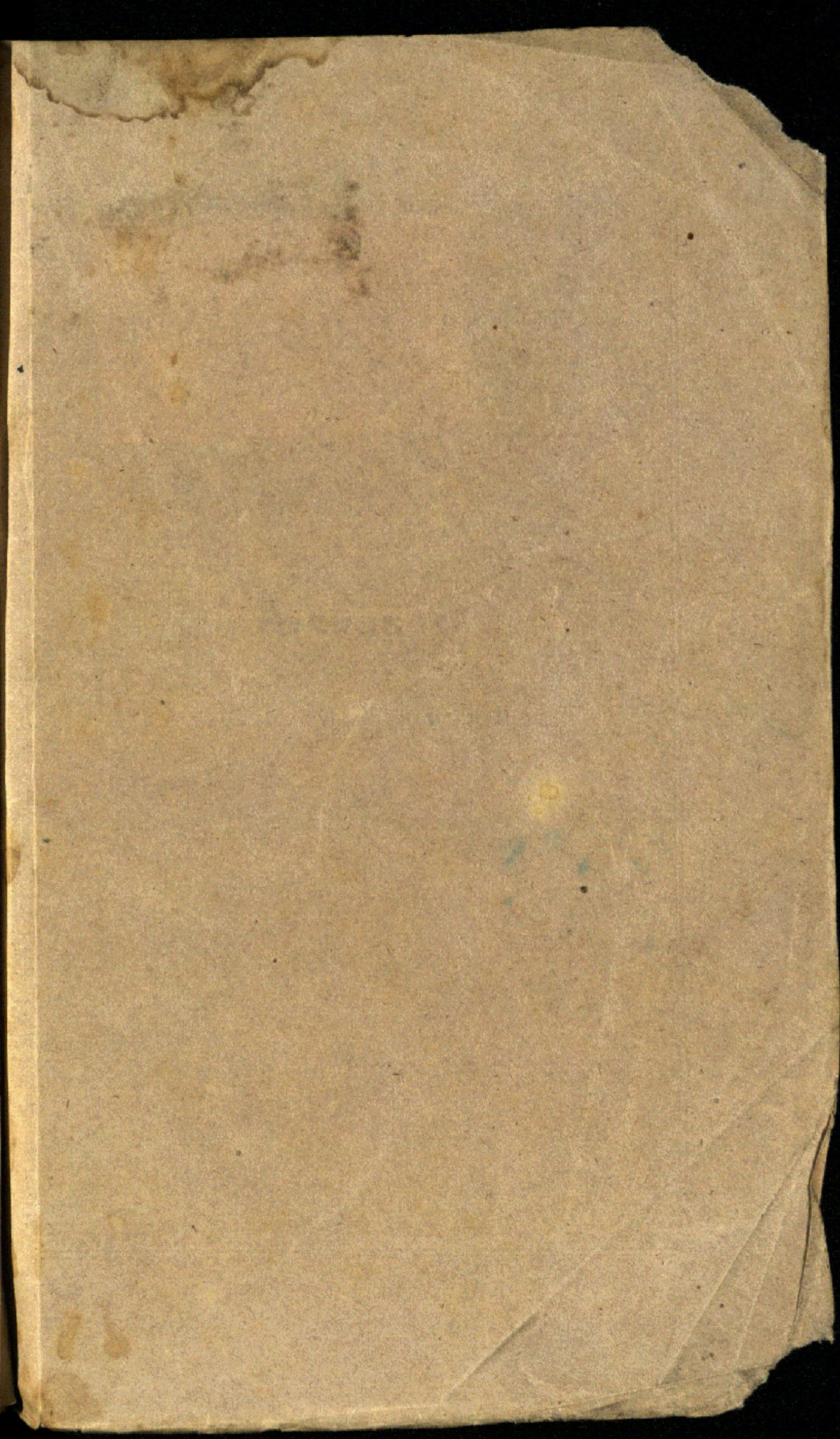
И до смрти тебе вѣровати.“
 Ал' му вели отаць игумане:
 „Хайд' на полѣ стара потурицо,
 Хайд' на полѣ вѣре одпадниче,
 Нит' си за крсть нит' си за ислама,
 Кадъ на себи неимашъ инсава.
 Но за пако ђе демони суде,
 А ођеду, аминъ ако Богъ да!“
 Юшъ га Луко овако дозивлѣ:
 „Ой Омере родомъ ришѣанине,
 А потоня стара потурицо,
 Ой Омере крсто-гонителю,
 Што си цара похарао свога,
 На си онда вѣру промѣнио,
 Шта ти тражиш у ришѣанской цркви,
 И у нашемъ свѣтомъ монастиру.
 Коєно си давно напустио,
 Напустио а исламъ приміо,
Па садъ ниси ни шамо ни амо?—
 На дворъ бабо да мегданъ дієлимо,
 Єръ за мою обрицао си главу,
 Обрицао неброєно благо;
 На садъ ево и мое и твоє,
 Ево саблѣ а ево мегдана,

Па е, море, скини без динара,
 Ил' е скини ил' да ти е смлатимъ,
 Али за ню недамъ ни вижльина. —
 На дворъ бабо да мегданъ дїблимо!
 Еръ ѱу сада монастиръ палити,
 А Богъ ће ми за то опростити;
 Али ако монастиръ западимъ,
 Теб' ѱу, море, испећи на ражню,
 Па ѱу т' онда вранама бацѳти,
 Нек' те еду и нек' те поеду,
 Да намъ свѳтлу землю непоганишъ;
 Ал' ако ме, море, и победишъ,
 А и самномъ ядну сиротиню,
 Са коє сте седамъ кожа здрали, —
 Нїє чудо царска ти е войска,
 И немашъ се чиме поносити,
 Но ћешъ довекъ сраманъ останути.“
 Докъ ето ти Радоєвъ Шћепана,
 И са ѱиме Бачевићъ Јово,
 Те бесѳде Вукаловићъ Луки:
 „Чуєшъ побро, Вукаловићъ Луко!
 Ты непали Божегъ монастира,
 Нит' га пали нити га поквари,
 Него пусти старогъ потурицу,

Нек' с' ту кланя свѣцу Мухамеду,
 А до скоро неће ако Богъ да
 Ни у свѣтой Софіи кланяти,
 Коя'но є у Стамболу граду,
 И кою су 'давно потурчили,
 Потурчили Турци безбожници,
 Већъ у Бруси, Меки и Медини
 Одкаленъ су и дошли овамо.
 Нек' оталенъ пише цару своме,
 Нек' му пише и некъ му се фали,
 Како єсте покоріо раю,
 Покоріо раю Херцеговце,
 И како є тебе уватио,
 Па послао у Стамбола града,
 А онъ бели умаћи намъ неће;
 Него хайде іошъ да похитамо,
 Іошъ ћерати разбієне Турке,
 Іошъ ћерати те ихъ таманити,
 Да се нигђе у скупъ нескупиду.“
 То є Лука браћу послушао,
 Па оталенъ далъ похиташе,
 Али іошъ се нису повратили, —
 Видићемо шта ће учинити,
Но нека є добро ако Богъ да.“

Одъ менъ песма одъ Бога вам здравлѣ
Па и свако добро и веселѣ,
А и тужнимъ свимъ Херцеговцима,
И тужнимъ іоште Бошняцима,
Даруй Боже слогу и юнаштво.
Да се ярма турскога отресу,
Аминъ Боже оће ако Богъ да!—





БИБЛИОТЕКА МАТИЦЕ СРПСКЕ

P₁₉ Ср Т 206.1

У ЗЕМУНУ

1862.

Печатњом И. К. Сопрона,